

Brüssel, 24.10.2013
C(2013) 7188 final

KOMISJONI ARVAMUS,

24.10.2013,

**vastavalt määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 3 lõikele 1
ja direktiivi 2009/72/EÜ artikli 10 lõikele 6 – Eesti – Elering AS sertifitseerimine**

KOMISJONI ARVAMUS,

24.10.2013,

**vastavalt määruse (EÜ) nr 714/2009 artikli 3 lõikele 1
ja direktiivi 2009/72/EÜ artikli 10 lõikele 6 – Eesti – Elering AS sertifitseerimine**

I MENETLUS

28. augustil 2013 sai komisjon Eesti energeetikasektorit reguleerivalt asutuselt (edaspidi „konkurentsiamet”) direktiivi 2009/72/EÜ¹ (edaspidi „elektridirektiiv”) artikli 10 lõikele 6 vastava teatise esialgse otsuse kohta sertifitseerida Elering AS (edaspidi „Elering”) elektrivaldkonna põhivõrguettevõtjana.

Määruse (EÜ) nr 714/2009² (edaspidi „elektrimäärus”) artikli 3 lõike 1 kohaselt peab komisjon teatatud esialgse otsuse läbi vaatama ja esitama oma arvamuse asjaomasele riiklikule reguleerivale asutusele seoses selle vastavusega direktiivi 2009/72/EÜ artikli 10 lõikele 2 ning artiklile 9.

II TEATATUD OTSUSE KIRJELDUS

Elering on Eesti elektrivaldkonna põhivõrguettevõtja. Talle kulub terve Eesti maismaal asuv elektrivõrk, mida ta käitab. Koos Soome elektrivaldkonna põhivõrguettevõtjaga Fingrid liisib ja käitab Elering veealust kaablit Estlink 1, mis ühendab Eestit ja Soomet. Praegu kuulub Estlink 1 ettevõtjatele Eesti Energia AS, Latvenergo, Lietuvos Energia ja Finestlink Oy.

27. jaanuarini 2010 kuulus Elering kontserni Eesti Energia AS, mis on Eesti suurim elektritootja ja -müüja. Sellel kuupäeval anti Eleringi omandiõigus üle Eesti riigile. Riigi kui Eleringi omaniku õiguste kasutamise eest vastutab majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Riigi huvisid ettevõtjas Eesti Energia AS esindab rahandusministeerium.

Elering taotles sertifitseerimist vastavalt omandisuhete eraldamise mudelile. Elering kavatses elektridirektiivi artikli 9 lõikega 6 pakutud võimalust kasutada eelkõige omandisuhete eraldamise mudeli rakendamiseks, kasutades riigisisiselt eraldi avalik-õiguslikke asutusi. Eleringil on selline võimalus elektridirektiivi ülevõtmist käsitlevatest Eesti õigusaktidest tulenevalt.

Konkurentsiamet on analüüsinud, kas ja millises ulatuses Elering vastab elektridirektiivi ülevõtmist käsitlevates Eesti õigusaktides sätestatud omandisuhete eraldamise mudeli nõuetele. Konkurentsiamet leidis oma esialgses otsuses, et Elering vastab omandisuhete eraldamise mudeli nõuetele. Sellega seoses esitas konkurentsiamet oma esialgse otsuse komisjonile arvamuse saamiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/72/EÜ, 13. juuli 2009, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 714/2009, 13. juuli 2009, võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriülese elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003 (ELT L 211, 14.8.2009, lk 15).

III MÄRKUSED

Esitatud teatise põhjal on komisjonil esialgse otsuse kohta järgmised märkused.

1. Riigisisene eraldamine

Elektridirektiivi artikli 9 lõikega 6 on antud omandisuhete eraldamise mudeli raames võimalus, et riik teostab kontrolli nii edastustegevuse kui ka tootmise ja tarnimise üle, kuid tingimusel et neid ülesandeid täidavad tööpoolest erinevad avalik-õiguslikud asutused.

Konkurentsiameti esialgses otsuses hinnatakse põhjalikult kahe ministeeriumi (majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ning rahandusministeeriumi) eraldatust, tuginedes riigi ülesehituse õigusraamistikule. Kui ministeeriumile antakse ülesanne teostada riigi kui omaniku õigusi, peab ta Eesti riigivaraseadusest tulenevalt tegema seda ilma igasuguse huvide konfliktita riigi erinevate ülesannete vahel. Minister ei või saada suuniseid teiselt ministeeriumilt. Vabariigi valitsus (peaminister ja ministrid) võtab vastu vaid piiratud arvul kõrgetasemelisi otsuseid riigivara kohta näiteks ettevõtjate ühinemiste ja ülevõtmiste korral. Sellised otsused võetakse vastu vastutava ministeeriumi ettepanekul.

Konkurentsiameti hinnangule tuginedes usub komisjon, et majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning rahandusministeerium on piisavalt eraldatud, et tagada Eleringis riigi õiguste täitmisel piisav sõltumatus.

2. Estlink 1 omandisuhted

Elektridirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti a kohaselt peavad eraldatud omandisuhetega põhivõrguettevõtjad olema nende poolt käitatava võrgu omanikud. II peatükist ilmneb, et ühendus Estlink 1 kuulub praegu elektri tootmisega tegelevatele ettevõtjatele. Need ettevõtjad on liisinud kaabli ettevõtjatele Elering ja Fingrid, kes pakuvad seda võimsust turul mittediskrimineerivalt. Konkurentsiamet peab liisingulepingu tingimused heaks kiitma. Konkurentsiamet osutab oma esialgses otsuses sellele, et Elering ja Fingrid peavad praeguste omanikega Estlink 1 kaabli omandamise üle hetkel läbirääkimisi, mis viidavat lõpule enne 2013. aasta lõppu ning mille tulemusel jagatakse omand ettevõtjate Elering ja Fingrid vahel pooleks. Lisaks ilmneb esialgses otsusest, et Elering ja Fingrid on ehitamas teist kaablit Estlink 2, mis peaks tööle hakkama 2014. aasta alguses.

Komisjon märgib, et Estlink 1 praegune omandistruktuur ei ole kooskõlas omandisuhete eraldamise eeskirjadega. Komisjon on aga seisukohal, et on piisavaid tõendeid, et selline olukord viiakse eraldamisnõuetega peagi kooskõlla Estlink 1 omandamise järel ettevõtjate Elering ja Fingrid poolt. Komisjon soovib konkurentsiametil sellest hoolimata lisada lõplikku sertifitseerimisotsusesse tingimuse, et Elering peab omandiõiguse omandama kindlaks kuupäevaks, et sertifitseerimine jääks kehtima. Komisjon märgib ka seda, et Fingrid on hetkeseisuga eraldatud põhivõrguettevõtjana sertifitseerimata. Mittesertifitseerimisel ei ole tagatud ei Estlink 1 ega Estlink 2 sõltumatu käitamine. Seetõttu kutsub komisjon konkurentsiametit üles oma lõplikus otsuses täpsustama, et Eleringi sertifitseerimine sõltub Fingridi positiivsest sertifitseerimisest eraldatud põhivõrguettevõtjana.

IV KOKKUVÕTE

Elektrimääruse artikli 3 lõikele 2 tuginedes arvestab konkurentsiamet Eleringi sertifitseerimist käsitleva lõpliku otsuse vastuvõtmisel võimalikult suurel määral komisjoni eespool esitatud märkusi ja edastab vastuvõetud otsuse komisjonile.

Komisjoni seisukoht käesoleva konkreetse teatise suhtes ei mõjuta tema võimalikku seisukohta riiklike reguleerivate asutuste muude sertifitseerimise valdkonna teatatud

kavandatavate meetmete suhtes või riiklike reguleerivate asutuste suhtes, kes vastutavad ELi õigusaktide ülevõtmise eest seoses riiklike rakendusmeetmete kooskõlaga ELi õigusaktidega.

Komisjon avaldab käesoleva dokumendi oma veebisaidil. Komisjon ei pea käesolevas dokumendis sisalduvat teavet konfidentsiaalseks. Konkurentsiametil palutakse viie tööpäeva jooksul pärast kirja kättesaamist komisjonile teatada, kas tema arvates sisaldab käesolev dokument ärisaladust käsitlevate ELi või riiklike eeskirjade kohaselt konfidentsiaalset teavet, mida soovib dokumendist enne selle avaldamist välja jätta. Sellise taotluse esitamise korral tuleks esitada ka põhjused.

Brüssel, 24.10.2013

Komisjoni nimel
Günther OETTINGER
komisjoni liige

